

297. m. a hűgö

október 10.

yel a tűz
Tulajdo-
ntesített
écs XVIII
tet/en mo-
estetek.

18-50.

tek,
jtek, zsh,
b megla-

I =
telep

s. 12. =
mentez.
hémese.
otlesen

yúvizet

denemmá
g hurutos

pó-u. 1

DEBRECZEN

POLITIKAI NAPILAP.

A DEBRECENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK :

Helyben: félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. — áll.
Külföldön: félévre 9 kor., negyedévre 4 kor. 50 fill.

Főszerkesztő: Felelős szerkesztő:
Dr. Varga Lajos. Békásy Jenő.

Egyes szám ára 4 fillér.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca 10. Telefon 412.

Felhívás előfizetésre!

Az év utolsó negyede.

Hazafias tisztelettel kérjük előfizetőin-
ket, hogy ez év utolsó negyedére szóló elő-
fizetési díjat mielőtt megküldeni szivesked-
jenek.

Együttal arra is kérjük azon tisz-
telt vidéki és helybeli előfizetőinket, kik
hátrálékban vannak előfizetési díjakkal
sziveskedjenek azokat is a mostani ne-
gyed előfizetési díjával együtt megfi-
zetni.

Barázdák.

Az új választások szelére a „Szabad-
ság” című lapársunk már tudni véli azt is,
kik lesznek a darabont-jelöltek Debrecen
város három kerületében, az I. kerületben
dr. Jászi Viktor, jogakadémiai tanár, a II.
kerületben Végh Gyula rendőrfőkapitány, a
III. kerületben György Endre a darabont-
kormány földmívelési ügyvezetője.

Ha ilyen „népszerű” jelöltekkel indul a
harcba a debreceni darabont gárda, a jelöl-
tek még tíz olyan alakot sem fognak találni,
aki ajánlja őket.

Azon alkalomból, hogy a „Szabadság”
megtette darabont-jelöltnek dr. Jászi Viktort,
érdekesnek tartjuk felemlíteni a január 26-án
történt választás egyik mulatságos epizódját,
a melyről kevesen tudnak.

Az egyik nagyváradai lap szerkesztősé-

gét este nyolc órakor felhívta az egyik deb-
receni lap.

— Hogy áll Barabás Béla? — kérdi a
debreceni újságíró.

— Megbukott, 300 szótöbbséggel győ-
zött Hlatky Endre.

— Borzasztó.

— Hát ott hogy állanak?

— Szomorúan — hangzott a felelet.

— Bakonyi győzött?

— Nem. Megbukott. Münnik Aurél
győzött 600 szótöbbséggel.

— Hát Dobiecky?

— Az is győzött.

— De Thaly Kálmán csak győzött?

— Nem.

— Lehetetlen!

— Szomorú, de való.

— Ki győzött?

— Még senki. Pótválasztás lesz Jászi
Viktor a szabadelvűpárti és Gál István nem-
zeti szocialista jelölt közt.

— No ezt az örömhírt külön kiadásban
adom, — felelte a nagyváradai kolléga és
lecsapta a kagylót.

Persze az öletes felültetésen nagyokat
kacagtak Debrecenben. De hihetőleg még
nagyobbakat fogunk kacagni, ha a volt Jászi-
párt egyesül a Gál István pártjával — és
egyesült erővel mennek a falnak, azaz a
választási küzdelemnek.

Az ifjuság lelkes volt mindig. Ma is az.
Hát ez bizonyára szép tulajdonsága a ma-
gyar ifjuságnak, csak hogy felvonulásokkal,

tüntetésekkel nem sokra mennek, legfőlebb
alkalmat adnak a rendőrségnek, hogy alá-
valóságáról és durvaságáról újabb tanúságot
tegyen.

Nem helyesebb volna ha elbálozni tanulna
az ifjuság? Annak esetleg hasznát láthatná
a háza.

Október 10.

Ma ismét összeült a Ház. Majdnem
négy hét mult el az utolsó elnapolás
óta. Fejérváry Géza báró szeptember
15-én azzal indokolta meg akkor az
elnapoló királyi kéziratot, hogy a fel-
ség újból fel akarja venni az ellenzék
vezéreivel a tárgyalások fonalát s mi-
vel a tárgyalásokra, a megegyezés elő-
készítésére idő kell: azért szükséges
az elnapolás. Látni lehetett a képviselők
közében, mily kevés bizalommal fo-
gadták ezt az enunciaciót, mennyire
nehézkre esett Fejérváry szavait tel-
jes egészében elfogadni. S ime, a le-
folyt idő a kétkedőknek, a hitetlenek-
nek adott igazat. Történtek lépések, de
olyanok, amelyekben nem volt köszö-
net. Emlékeztünk a szeptember 23-iki
kihallgatásra s a nemzet vezéreinek
megcsufolására.

Ma tilést tartott a Ház s konsta-
tálnunk kell, hogy ugyanott vagyunk,
ahol voltunk, ha nem hátrább. Mert a
mai tilés előtt, ha kész tények nincse-
nek is birtokunkban, megállapítható,

Végzet.

Ha minden úgy volna,
Amint lenni kéne,
Teljesülne mindaz, amit
Bohó szív remélné;
Ha minden úgy lenne
És minden úgy volna,
Talán még a megcsalt szív is
Másképpen dobogna.

Virágsors.

Nyár volt, kertünkben nyílt a róza,
Az áhác, a jázmin illatozott.
Forrók, perzselők voltak csókjaid,
Szívemben nagy boldogság lakozott.

Az őszi dérral hervadt a virág,
Szél kergette a faleveleket.
Szerettem, hittem és reméltem,
Hogy engem ő is viszont szeret.

Tél van. Mindent hótakaró főd.
Az ő szíve, miként a tél, hideg.

Nem is gondol a megcsalatra,
Pedig én benne még most is hiszek.

Lesz még tavasz, lesz még nyíló virág is,
Ha eljön a bűbajos kikelet.
De én akkor fogok majd hervadozni,
Ha ő, a hűtlen, többé nem szeret.

Eta.

Báránnyfelhőn.

Irta: Zsoldos László.

Odafönn a mennyben egy báránnyfelhő
szélén ott üldögélt két asszony. Egyik öreg
volt, a másik meg szép és fiatal. Szép fiatal
és nagyon szomorú. Beszélt és a fájdalom-
tól reszketett a hangja, ahogy szólott.

— Oh anyám, borzasztó érzés az az
embernek visszatérni halottaiból a földre.
Éjjel, amikor ragyogó csillagok őrzik a esen-
det, leszállani innen és meglátogatni azt,
akit a földi életben szeretünk. Benyitni az
imádott otthonba, nesz nélkül és láthatat-
lanul odasuhanni a jól ismert bútorok közé,
ahol valaha oly sok boldog óra tünt el ész-

revétlenül fölöttünk. És keresni mindent és
nem látni viszont többé semmit, semmit, a
letűnt boldog időből. Oh anyám, szívtépő
fájdalom ez!

— Hát voltál oda lent? — kérdezte
kisérteties hangon az idősebbik nő, csudál-
kozó pillantást vetve leányára, a kívül ide
főnt, ime, újra találkozott. — Volt bátorsá-
god fölkeresni a visszahozhatatlant.

A fiatal asszony hevesen bölintott a
fejével, a melyről kiziyözva hullámozott le
fehér vállára a dus fekete haj.

— Volt bátorságom, mert nem bírtam
ellentálni a vágyaak, hogy viszontlássam, a
kinek örök hitvesi hűséget fogadtam. Le-
mentem.

— Nos?

— Nos, a ezellő szárnyán oda szállot-
tam, a hol az uram háza van, tudod, ott, a
hol még a te életedben építettük. Már este
tizenny óra volt és én azt hittem, zavarta-
lanul juthatok be hozzá, hogy álmában csók-
ot lehelvek reá, megköszönjem neki, hogy
még mindig gyászol engem, a ki annyira
szerettem, s a kinek halálos ágyamon szent
fogadalmat tet, hogy sohasem fog elfeledni
engem és sohasem fog újra megházasodni.

— Ah, — gondoltam — fel fogom ol-

Jó cipők csakis **Krausz Mornál** kaphatok főtér 34. a főposta mellett,
saját készítmény mégis olcsók a gyárinál.

hogy a Fejérváry-kormány kinevezése befejezett dolog; hogy elhatározott a nyílt harc felvétele a nemzet ellen, sokkal erősebb eszközökkel, mint eddig tették; állandósítani akarják a dara bont-kormányt, a bécsi kirendeltséget nyakunkon; választásokat fognak kiírni, hogy pénzzel és erőszakkal pártot szerezzenek ennek a kormánynak. Csöndes mosolylyal térünk napirendre e tervek fölött. Mennyire nem ismerik a nemzetet azok, akik azt hiszik, hogy a koalíció hatalmát megtörhetik ilyen eszközökkel és megsemmisíthetik többségét! Am ha nem ismerik a hangulatot, ők lássák a következményeket.

Nincs kormány, Fejérváryék azonban megjelenhettek volna a Házban, hisz meg vannak bízva az ügyek vezetésével, ha nincsenek is újból kinevezve, ám nem jöttek el az ülésre. Tehát kormány nélkül folyt le az ülés. Miért? Merő taktikázásból. A királyi kézirat arra hivatkozik, hogy az elnapolásra azért van szükség, mert nincs kormány. Az elnapolás alatt nyilvánosságra hozzák a Fejérváry-kormány újból való kinevezését s a legközelebbi ülésen Fejérváry elmondja programbeszédét, mire rövid időn belül eljön a Ház feloszlása és az új választások kiírása.

Pedig hiába taktikáznak Fejérváryék, sorsukat nem fogják elkerülni. Az ellenzék azonban erélyes szavakban tiltakozott az elnapolás ellen.

Csöndben, komor hangulatban folyt le a Ház ülése, a hazafias gondoknak ama sulya alatt, melyet a vigasztalan helyzet kivált a lelkekből. Nem az eszme vereségét féltette, de sötét szomorúsággal töltött el mindenkit annak tudata, hogy ennek a nemzetnek, joga kivívásában, annyit kell tünni és szenvedni s minden azért, mert hitetlenek és bizalmatlanok az ő nagy ragaszkodásában és századokon át sokszor megpecsételt hűségében. Készek a leg-hitlenebb eszközökhöz folyamodni, csak hogy jogait elsikasszák s kijelölt utjától eltérítsék. Értjük, hogy ennyi

keserű tanulság alatt felgyülemlt a harag, de mi mégis figyelmeztetünk arra, hogy szívóssággal, lankadatlan kitartással sokkal előbb és sokkal hamarabb vivható ki a győzelem mint a temperamentum téktelen kitörésével. Azt látni fogják, hogy hiába zudítanak erre az országra nyomort és szenvedést; az magába fojtja fájdalma kitörését és vár és nem enged. Tudni fogják, ha előbb nem, hát utóbb, hogy ahol ennyi lelki erő nyilatkozik meg, az a nemzet nagy nemzet s ahol annyi kitartás, az az eszme csak igazságos lehet.

Jöjjön hát, ami jönni fog; nekünk egyetlen erősségünk az lesz, hogy türrünk, de nem engedünk.

Az alkotmányválság.

— október 10.

Nyílt abszolutizmustól nem tartunk. De arra igenis el vagyunk készülve, hogy továbbra is folytatni fogják a politikáját annak a leplezett abszolutizmusnak, melylyel immár hónapok óta állunk szemben, de amely, láttára annak a lelkes elszántságnak mely a nemzetet uralkodik, merészebb föllépésre még egyszer se merte magát elhatározni. Fenyegőzést hallottunk nagyon sokat, de a fenyegetések beváltására nem került sor. Ami be fog következni, az az országgyűlés feloszlása, az új választások elrendelése lesz, de hogy ezek semmiesetre se fogják meghozni azt az eredményt, melyet Bécsben óhajtanak, affelől nagyon bizonyosak vagyunk. Hogy olyan kormány, mely a nemzet követeléseivel szemben áll, ennél a nemzetnél többségre tudjon szert tenni, merő képtelenség még képzelni is.

Mi lesz?

Ma, október 10-én ülést tartott az országgyűlésnek mindkét Háza. Délelőtt a képviselőház, délután a főrendiház. Bekövetkezett az országgyűlés újból való elnapolása. Szerdán, október 11-én, délelőtt minisztertanács lesz, délután pedig báró Fejérváry Géza ismét Bécsbe utazik.

Csütörtökön, október 12-én, délelőtt

báró Fejérváryt megint kihallgatáson fogadják a király és a hét végén aztán publikálni fogják a kabinet reaktiválásáról szóló királyi kézirat, valamint a királynak a nemzethez intézett manifestumát.

Ma, a válság harmadik évfordulóján tehát távolabb állunk a kibontakozástól, mint valaha és maga Kossuth Ferenc is annyira sötétnek látja a helyzetet, hogy az olasz „Corriera della Sera” című lapban cikket közöl a magyarországi helyzetről, kifejezést ad aggodalmának. Azt mondja, hogy immár a nyílt abszolutizmus bekövetkeztétől kell tartani, amivel szemben a nemzetnek nem lesz más védekezési eszköze, mint a passzív rezisztencia.

Osztrákok a különválás mellett.

Bécsben az osztrák iparosok szövetségének közgyűlése alkalmából Pastré elnök a magyar válságról beszélt és azt hangsúlyozta, hogy a magyar követelésekkel szemben tanúsított engedékenységnak véget kell vetni. Rövid időn már általános lesz az a követelés, hogy Ausztria a birodalom Lajthán tuli felének bilincseiből kiszabadíttassék és hogy végül mi legyünk a magunk házában urai és sorsunk intézői. Szónok végül rámutatott arra, hogy a munkások előrevonulása mindinkább érezhetővé válik, minek következtében a munkaadóknak munkaadó szövetségeket alakításával védelemről kell gondoskodniuk. Végül szónok erre vonatkozó felhívást intéz a gyülekezethez, mire az ülést berekesztették.

Vörös László képviselőjelölt.

Az ügyvezető kormány tagjai közül van már képviselői mandátuma Lányi Bertalannak és Kristóffy Józsefnek. Lányi Bertalant megválasztották Liptószentmiklóson a tótok, Kristóffy Józsefet Bogsánban az oláhok. Most Vörös László kereskedelemügyi miniszter pályázik és fel fog lépni képviselőjelöltnek Lurtz Károly kerületében, Szászhermányon. Ez is nemzetiségi kerület, mert itt a választóknak csak 28 százaléka magyar. Tehát Vörös Lászlót megfogják választani a szászok. Ezek aztán igazán *gyásmagyar* miniszterek.

Első a nemzet érdeke.

Holt pontra jutott hát ismét a magyar válság ügye. Hogy hányadszor? A jó Isten tudná csak megmondani. Hogy ma történik-e valami? Meglehet, hogy igen, meglet, hogy nem. Csupa találgatás, csupa tapogatózás,

dani a fogadalma alól és bármily nehezemre esnék is nekem, rá fogom binni, hogy keressen magának új nőt, aki méltó utódom lehessen a hitvesi szeretetben. Ez a gondolat, ez a szándék készített rá, édes anyám, hogy a tilalom ellenére is leszökjém az égből s fölkeressem Gábort, az én jó uramat.

— Szegény leányom — mondta az anya részvevő szeretettel tekintve a halkan beszélőre.

— És mondod, este tizenegy óra volt, amikor házuk elé értem.

— No és leányom? Bejutottál hozzá? Megesókoztad? Feloldottad?

A kérdező félre fordította a fejét.

— Elmondom sorjában, anyám. A ház elől érve, meglepetve látom, hogy valamennyi ablak világos. Benézek hát az ablakon át, hát odabent vendégek vannak. Nők és urak vegyesen, vidám hangulatban. Most benyitottam a lakásba. Ha földi hangom lett volna, felsikoltottam volna: a szalonban, a melybe beléptem, egészen más butorzat volt, mint a mienkben. Az uram pedig nem volt sehol.

Megérintettem egy vendéget, akin érintésemről átfutott a hideg és a lelkekhez szólva, megkérdeztem:

— Hol van Gábor, az én uram? Miért vannak itt más butorok?

— Mert Gábor eladta a házat, rebegte fogvacogva a vendég és a második felesége házába költözött.

E szavak után a szegény ember rosszul lett és elájult. Én pedig mint a villám, sikolttam ki a házból. És egész valómban pokoli reszketés támadt.

— A második felesége házába költözött, — ismételtém gépiesen, és mentem, rohantam, rohantam sietve a sötét utcán, mint a tébolyodott. Mentem egyenest a kőkereszthez, amely a Nagytemplomunk előtt állott. Ott letérdeltem s megkérdeztem a keresztet, hogy ki az én uram második felesége.

— Leányom, — válaszolta halkan a kereszt, — a te urad felesége most a te volt barátnőd, Adrienne.

Összekulcsoltam a kezemet, és úgy tekintettem a keresztre.

— Adrienne, az én barátnőd, az ő felesége! Legyen meg, Uram, a te akaratod, hiszen ugyis azért akartam eljönni hozzá, hogy feloldjam özvegyeségi fogadalma alól.

És lelkem mélyében megnyugodva szállottam Adrienne háza felé, mert most már valami titkos sóvárgást éreztem magamban arra, hogy Gábort újra boldogan lássam azal a nővel, aki életében a legjobb barátom volt és aki bizonyára legméltóbb utódom lehet a hitveségben.

Igen. Néhány pillanat alatt odaértem. Még ők is fent voltak s úgy látszott, tőlük is éppen vendégek mentek el az előbb. Ott ültek a szalonban. Gábor cigarettát szitt,

Adrienne pedig — a felesége! — a hintaszékben ült. Szemmel láthatólag rossz kedvében volt. Szünet után megszólalt:

— Látod, Gábor, milyen ember vagy te! Az a papagály — ott aludt a szoba sarkában régi kalitjában — az én papagályom — az az ostoba papagály egész este a Margit nevét . . .

— A te nevedet, Margit — szólt közbe hirtelen a báránnyelű az öreg asszony.

— Igen, az én nevedet, anyám. Tehát — mondotta Adrienne — az az ostoba papagály egész nap a Margit nevét, a volt feleséged nevét rikoltozza és te még sem akarsz tudadni rajta. Pedig ez úgy bántja a hűségomat, Gábor.

Fölkelt a hintaszékről és az ő lusta, kigyó lépésével odament Gáborhoz. Lehajolt hozzá, átölelte és megcsókolta.

— Eladod, Gábor?

— Én sietve, rémülten rebentem ki a szobából, amikor Gábor, az én gyászoló, az én szeretett Gáborom az ölelés közben halkan, csöndesen, hidegen azt felelte:

— Él . . .

A szép fiatal halott könnycseppet törült ki a szeméből:

— Óh, anyám, hidd meg, rossz dolog a holtaknak a földre visszajárni.

csupa kombináció, csupa ellenőrizhetetlen hír. És mindez a sötétség? Bécs miatt.

Két nap előtt már büszkén jöttek le a Kristók a Burg sárga-fekete lépcsőjéről és szálltak a táviróhivatalba megüzenni haza: félig a nyeregben vagyunk már! Itthon pedig hol bizonyosra vettük, hogy fel is ültek arra a göthös lóra, amelyen bevonultak az új programmal nagy Magyarországra.

Inkább lengjen a kaszárnyákon is vörös zászló, mint a magyar trikolor! Így gondolkoznak Bécsben és már biztosra vették, hogy a magyar királyt a császár tanácsadója reá bírták, hogy adja beleegyezését abba, hogy az általános titkos választói jog behozassék Magyarországra, mert csak ezzel lehet a nemzeti küzdelmet letörni.

Tény az, hogy az általános választói jog kérdése óriási hullámokat vet és tény az is, hogy azok, akik a választói jog kiterjesztését szükségesnek tartják: a Kristó féle javaslatot a legnagyobb ellenszennel fogadják.

És vajjon nincs-e igaza minden higgadtan gondolkozó hazafinak, aki örütséggel tartja ma még az általános titkos választói jogot? És nincs-e igaza ekként Tisza Istvánnak is?

Tény az, hogy Magyarország polgárságunk csak nagyon kis részének van ma szavazati joga, ki kell terjeszteni ezt a jogot, ez is bizonyos. De meddig? Kikre? Kristó javaslata állítólag azt mondja: minden magyar állampolgár választó, aki betöltötte a huszonnegyedik évét, írni, olvasni tud és feddhetetlen előéletű.

Szép, nagyon szép volna, ha ezt a javaslatot el lehetne fogadni. És nincs is senki, aki ki merné azt mondani, hogy ez a javaslat utópia.

De szabad-e nekünk megfelekedni arról, hogy hazánkban majd három millió román él és az a három millió román nem ismeri el hazáját Magyarországot! Hát ezeknek szabad szavazati jogot adni? Szabad-e nekünk elfeledni azt, hogy a szociáldemokraták között sok ezren vannak, akik hangosan hirdetik, hogy az ő hazájuk az egész világ, az ő lobogójuk a piros zászló, az ő himnuszok a Marseillaise, és nem Magyarország és nem a nemzeti zászló és nem az „Isten áld meg a magyart.“ A „koalíciós lapok“ elismerik Tisza három cikkének igazságát, ordítják most Kristóék.

Ordíthatnak, vicsooríthatják a fogait, piszkolódhatnak: Tisza Istvánnak most nagyon igaza van, amikor azt mondja a Bogsánban elhangzott számadatokra: „Igazán megrémül az ember, hogy ilyen elvakult felületességgel, ilyen vakossággal az élet borzasztóan komoly valóságaival szemben lehet végveszélybe sodorni a nemzetet.“ A nemzet vezérei ismerték a bogsáni számadatok értékét, tudták meddig szabad kiterjeszteni a választói jogosultságot. Hogy Tisza igazat ad a koalíciónak, hogy feltá a hajszától, „melylyel e kérdésben a falhoz akarják szorítani a koalíciót — az az ő dolga, de meg kell érteni mindenkinek, hogy ma még az általános titkos választói jog behozatala nem időszzerű!“

Barabás és a tisztviselők.

Nyilatkozat a szolgálati pragmatikáról.

Az aradi állami, törvényhatósági és forgalmi tisztviselők nagyküldöttsége Szondy János állami tanítóképző intézeti tanár vezetésével a tisztviselők dr. Barabás Bólánál Aradváros képviselőjénél, hogy szeretetük és

és ragaszkodásuk jelölül átvujtsák neki a januári fényes győzelem emlékére készített díszes albumot. A küldöttség szóokba kifejtette, hogy a tisztviselők minden rájuk gyakorolt presszió dacára, saját és családjaik érdekeinek kockázatával lelkesedéssel sorakoztak Barabás zászlaja köré és diadalra is segítettek. Tették ezt önzetlenül, meggyőződésük és lelkiismeretük parancsára követve, de a többségbe jutott pártokai most kötelezettség is terheli, az hogy a fehér rab szolgálat, a tisztviselőket, szolgálati pragmatikának törvényhozási megteremtésével felszabadítsák többségük súlyos nyomása és vezetése alól.

Barabás Béla megköszönte az emléktárgyat, majd a következő politikai vonatkozású kijelentéseket tett

Én is voltam valamikor tisztviselő, a megyei árvászeknél dolgoztam és így tudom, hogy milyen keserves a tisztviselői kenyér. Ertem és méltányolom a helyzetük javítására irányzott törekvést, melyben a mi támogatóunkra számíthatunk, mert önknek a januári választásokon nagy harcot kellett küzdeniök nem a lelkiismeretükkel, hanem a kenyérükkel, amidőn Aradon is, mint másutt, az ellenzéki lobogót segítették diadalra. Uram, ha tudnák, hogy az a győzelem mily keserves csalódásra ébresztett föl bennünket, ha tudnák, hogy milyen elháríthatatlannak látszó akadályokat állítottak ellenk a nemzeti jogok érvényesítésében, épen abban a minnek kiküzdésére önk megválasztottak! Igaz, hogy többségben vagyunk, de nem csinálhatunk semmit, mert még nagyobb és erősebb hatalom, mint az a rendszer, a mely 38 évig pusztított, megkötötte a kezünket és télen-ségre kárhóztatott bennünket. Ott van a guzs megkötői az egész nemzetet és utjába állani annak a törekvésnek, a melyet a választások köteleességünk tettek. Sok minden teendő volna, de nem tehetünk róla, ha nekünk nincs királyunk, hanem csak császáruk. Elég szomorú, hogy a magyar törvényhozában, a mely két hatalmas faktortól végzi a teendőit, csak az egyik a miénk, az országgyűlési többség, a melyen önk teremtettek, a másik nem a miénk, kizárólag csak Ausztria érdekeit képviseli és midőn Magyarország előrehaladásáról, jogokban való gyakorlásáról van szó, akkor is a magyar érdekek elnyomásával Ausztria érdekét tartja szem előtt.

Elfogadom szeretetüknek ezt a megható megnyilatkozását azzal az ígérettel, hogy becsületes törekvésem, lelkelem szárnyalása és a kicsi erő, melyet az isteni végzet belém oltott, meg fogják tenni azt a köteleességet, amelyet az önk érdekei, a mik egyuttal a baza érdekei is, megkívánnak tőlem. Mert mihelyt csak lélekzethez jutunk, mihelyt az a hatalmas többség, melyet önk megteremtettek, egyuttal alkotni is képes, önk lesznek az első, akiknek életbevágó érdekeiben cselekedni is fogunk. Önk tudásukat és becsületes munkájukat adják az állam ellenszolgáltatásáért és ezért szükséges, hogy minél előbb törvénybe iktassuk a szolgálati pragmatikát, mely önállósítja önköt és föl jebbvalóik minden hivatalos pressziójának és zsarnokoskodásának egyszer és mindenkorra véget vet. A tisztviselő legyen az államhatalom egyik lelkes katonája, de otthonában legyen ur, künn a politikai életben pedig szabad, önálló és független. Ahova az önk érdeke, kívánsága szólít, én lelkelem igaz meggyőződésével mindig ott leszek és az önk rendelkezésére állok.“

SZÍNHÁZ.

Bérlet 13. szám. (A)

Kedd, október hó 10 én:

FAUSZT

Opera 5 felvonásban.

S Z E M É L Y E K:

Faust doktor — — — Békefi Lajos.
Méphisztó — — — Polgár Sándor.
Margaretha — — — Zilahyné Vilma.

Valentin, ennek bátyja — Perényi József.
Martha, öreg dajka — — Radó Anna.
Siebel — — — Fóti Frida.
Wagner — — — Kiss József.
Egy koldus — — — Gazdácska L.

Faust. Ma este a Faust opera kerül színre, melybe Zilahyné, Békefi, Fóti, Radó Anna, Polgár legutóbb nagy sikert arattak. Holnap az Erény utjai c. pompás vígjáték adatik, melyben Almásy Lola lépett először a közönség elé.

Az ember tragédiája. Nemcsak a jövő heti műsornak, hanem az idei szezonnak is legfőbb érdekessége Madách soha el nem évülő műremekének előadása lesz, melyre nagy ambícióval készül a színház. A darab kiállítására fényesebb lesz, mint a Nemzeti Színházban, mert Zilahy megvette a tatai gróf híres díszleteit, amelyeknek párjuk nincs az országban. Az előadásban szerepelni fog a társulatnak minden tagja.

Prielle Kornélia gondnokság alatt. Prielle Kornélia családjának megbízásából Prielle Péter, a Nemzeti Színház agg művésznőjének özvegye a budapesti törvényszék-től a nyolcvan éves matróna gondnokság alá helyezését kérte. A kérvény, melyet Prielle Péter szeptember 20-án küldött el a törvényszéknek, elmondja, hogy a művésznő vagyonának jórészét eltékozolta és képtelen tovább vezetni az ügyeit. Kéri tehát ítéletileg kimondani a gondnokság alá helyezést. A kérvény mellé Prielle Péter orvosi bizonyítványt is mellélt, a melyet a margitülgei szanatórium főorvosa, Martin Sándor dr. állított ki. Az orvosi bizonyítvány szerint Prielle Kornélia aggkori elme gyengeségben szenved. A gondnokság alá helyezést ügyében Apáthy László dr. bíró ma délelőt tizenegy órára tűzte ki a tárgyalást. A felperes részéről Hets Odón dr. ügyvéd jelent meg, Prielle Kornéliát pedig Polónyi Dózsa dr. képviselte. A tárgyalás alig negyed óráig tartott, mert a felperes kérésére elhalasztották e hó 19 ére.

H I R E K.

— Alelnökválasztás a gazdasági egyesületben. A debreceni gazdasági egyesület alelnöki állása Bányai István halálával megüresedett. A gazdasági egyesület október 22 én, délelőt tíz órakor a város háza nagy tanácstermében ülést tart, melynek egyetlen tárgya az alelnöki állás betöltése lesz.

— Uj Kossuth-szobor. Zemplénmegye szobrot emel Sátoraljujhelyen Kossuth Lajosnak a felszólítja a magyar szobrászokat, hogy vegyenek részt az erre hirdett pályázon. A szobor-bizottság pótlólag tudomására hozza művészeinknek, hogy a beküldés határidejét november 30-ára tűzte ki s hogy pályázni lehet harmad nagyságúnál kisebb mintákkal is. A szobor-bizottság elnöksége megad minden egyéb felvilágosítást.

— Piszok a mészárszékekben. A napokban Domahidy Elemér főispán váratlanul megjelent a Simonffy-utcai városi bérházban levő mészárszékekben. Tapasztalatairól az az átirat tanuskodik, a melyet erről ma Kovács József polgármesterhez intézett. Az illető szék betonizott, van benne vízvezeték, tehát minden eszköz és mód megvan rá, hogy ott példás tisztaság legyen, de még sincsen. A főispán személyesen győződött meg róla, hogy a székben hallatlan büz uralkodik, a vágótökeken, a betonon, a vágó késeken, bárdokon, mérlegeken hetes a piszok és szenny. Meggyőződött a főispán arról is, hogy a hatóság (a rendőség) a szigorú vizsgálatokat elmulasztotta. Milyen alacsony színvonalon állhat a köztisztaság a ki-mérő helyeken, mikor a modera be-

rendeessel ellátott város, mézárszékben is ily botrányos állapotokat tapasztalni? — írja a főispán, a kinek figyelme kiterjedt a hamis mérlegekre is. A főispán szigorú vizsgálatot követel és a közegészségügyi törvény pontos betartását. Csak helyeselni tudjuk, ha a főispán személyesen szerez meggyőződést a hallatlan botrányokról, a melyek a debreceni piacok és az élelmiszerárúsító helyeken uralkodnak.

— **Békköltő bizottsági ülés.** Az ipartestület békélítő bizottsága e hó 13-án Vetéssy Béla iparhatósági biztos elnöke alatt rendes ülést tart, melyen pres ügyeket tárgyalnak.

— **Mért mellőzték a debreceni kórházat.** Röpke hír járta be az elmúlt héten lapjainkat mely ismét városunk szegényét hirdette. Aról volt ugyanis szó ama hírben, hogy az országnak vidékén ha nem is legnagyobb, de legköltésesebb kórházat a Debrecenit az egyetemi tanács nem találta alkalmasnak az orvos szigorlók gyakorlati kiképzésére. Nem ismeretlenek ugyan előttünk közházunk misériái, sőt legtöbbször mi ostoroztuk annak egyes kinövését és hibáit: most mégis kíváncsian várjuk fentről a kifogásolt v. nehézményelt tényeket. Ugy tudjuk a közelmúltban elélyes vizsgálat folyt a kórház ellen és reméljük, hogy megindult a tisztulási folyamat, de ime minden a régióban maradt, mert nagyon slendrián módon lehet a kórházunk vezetője, ha ily szegényteljes mellőzésben részesül az egyetemi tanácstól. Érdeklődni fogunk, utána járunk a dolagnak és kiméltlenek leszünk a megtorlásban azokkal szinben, akik ezt okozták.

— **Bentartják a póttartalékosokat.** Azok a póttartalékosok, akik még kiképzésben nem részesültek, a minap vonultak be, abban a jóhiszemű feltevésben, hogy a kiképzés után, nyolc hét múlva, visszatérhetnek polgári foglalkozásukhoz. Amint azonban katonai körökből értesülünk, ez a reménység nem fog beteljesedni, mert a hadvezetőség elhatározta, hogy a kiképzés befejezése után a póttartalékosokat az ujonchiány pótlása végett szolgálattételeire visszatartja a jövő tavaszig. Ezt az intézkedést azzal indokolja a hadvezetőség, hogy a póttartalékosok legfiatalabb korosztálya szükség esetén és kivételosen szolgálattételeire szorítható. Az érdekelt debreceni póttartalékosok körében ez intézkedés híre annál nagyobb elkeseredést kelt, mivel köztudomású, hogy a kiképzésre szóló behívókat a közigazgatási hatóságok csupán azért kézbesítették, mivel félhivatalos kijelentésekben biztositást kaptak az iránt, hogy a kiképzésre behívott póttartalékosokkal nem fogják az ujonchiányt pótolni.

— **Hentes szakosztály ülése.** E hó 14-én a hentes szakosztály az ipartestület tanácsstermben ülést tart. Az ülés tárgya a vidéki szállítás megbeszélése lesz.

— **Pocsék idő.** Az operett jól ismert öreg márkija tudvalevőleg azt mondja, hogy — milyen idő. Nohát, mi meg, bár nekünk ez nem végszavunk, mint a podagrás vén csatló, konstatáljuk, amit különben mindenki tud, hogy pocsék idő. Nem akarjuk ugyan ráfogni senkire, hogy megölte magát, az hozta ezt a rut időt, csak morózusan dűnyögjük gondoktól deres szakállunkba, hogy ez a locspocs, ez a csatak kritikán aluli. Korai is, ami fő. Elvégre még csak elején vagyunk ennek a hónapnak, közvetlenül szüret előtt, amikor aranyugras, meleg napok kellének. No, majd meglesz még az is. Hiszen nem maradhat ez még így. Egyelőre szőlőt eszünk, lágy kenyérral s hozzá most — mustot iszunk, ha ugyan az utolsó pillanatban el nem veri a jég, mint az ország dunántúli részeiben. Quod Deus avertat. Már akkor mégis csak jobb az ilyen pocsék idő. Aratni ez is árt ugyan, de mégsem ver tönkre mindent.

— **Leütötte a rendőrt.** Veszedelemes ember *Kalmár János* Jékai utca 76. sz. a. lakó kömüvessegéd, ismert nemzetközi szocialista vezér, különösen akkor, ha ital van a fejében. Az izgága természete miatt sokszor gyűlt meg már a baja. Hétfőn is beitalszott és mikor már türethetetlen volt a helyzet, rendőrért küldtek. De a részeg ember nem engedett a hivatalos közegnek sem, hanem a kapukulesával úgy fejbe-vágta, hogy a rendőr feje beszakadt. Mikor vitték, a vár-utcán elvtársakkal találkozott.

— **Ne hagyjatok elvtársak —** kiáltozta feléjük. Ne tőrjétek, hogy a vezéreket bevigyék.

Az elvtársaknak azonban volt eszük és nem segítették a dühöngő, részeg vezért, a kit a rendőrség letartóztatott. Hatóság elleni erőszakért fogják felelősségre vonni. Az ügyét a rendőrség ma délután tette át az ügyészséghez.

— **Százok a magyar nyelv ellen.** Nagyszébenben a közigazgatási bizottság ülésén a százok azt az indítványt terjesztették elő, hogy a közoktatásügyi miniszternek a népiskolai tanításra vonatkozó legutóbbi rendeletét tegye a közigazgatási tanács ad acta. Az indítványt túlnyomó többséggel elfogadták, ellene csakis az állami hivatalnokok szavaztak. A tanfelügyelő a határozat ellen feleldezővel élt. Miután Thaman főispán kijelentette, hogy a miniszteri rendeletet a határozat dacára is egyelőre végre kell hajtani, a közigazgatási bizottság tagja, nyolc száz és két román leköszönt mandátumáról és az üléstemet elhagyta.

— **Le a karddal!** Kasza város ismeretes átirata a kardviselés ellen megérkezett Hajdúvármegye törvényhatóságához is. A felvidéki város törvényhatósága kimondta, hogy a katonaságnak a kardviseléstől való eltiltását, továbbá a katonai bűnügyeknek polgári bíróság elé utalását kéri a parlamenttől. Ebben kéri a törvényhatóságok támogatását.

— **Minden századból hat vitéz.** A nagyváradi várban olyan titkos intézkedések történnék, amelyek méltán hívják ki a közvélemény legizőbb évdéklődését. Ezekből az intézkedésekből sok mindenféle lehet következtetni, de leginkább az magyarázható, hogy az a titkos rendelet, amelyet a lapok említettek, csakugyan megérkezett az ezredparancsnokságokhoz és a hadügyi vezetőség tényleg az erőszakos sorozást a csendőrségnek katonákkal való megerősítését határozta el. Nagyváradon a minap, — mint a „Nagyvárad” című lap írja — a 37. gyalogezred minden századából, tehát 16 századból hat-hat románnyelvű katonát szemeltek ki s a kiszemelt vitézeknek tudtára adták, hogy az első parancsra teljes hadifelszereléssel el kell utazniok Nagyváradról. Hova? Miért? Erre a kérdésre senki sem tud feleletet adni.

— **Hamis 5 koronás.** A piacon ma vásárlás közben hamis 5 koronást kapott vissza Juhász Ferencné Szappanos-utca 8. sz. a. lakosné. Miután a hamis pénzt az illető kofa, akinél váltott, nem akarta visszavenni, feljelentette a rendőrségen. Bár mindenki így tenne, akkor a rendőrség is hamarabb jutna a nyitjára, hogy kik terjesztik a hamis pénzeket. A közönség azonban jól teszi, ha úgy az 1, 2 és 5 koronásokat alapos vizsgálat alá veszi, mert a hamisítványok rendkívül ügyesek, annyira, hogy még a pengésök is hasonlít az ezüst pengéséhez. A legkönnyebben úgy lehet felösmerni a hamisítványt, ha bicskával megvágjuk. A hamis pénzt faragni lehet, a valódit nem.

— **Elmarad a fáklyásmenet.** A főiskolai ifjuság ma estére tervezett fáklyásmenete, mint lapunkat lapzárta után értesíti a rendezőbizottság elnöke Barkasy Károly, elmarad, A fáklyásmenetet máskor tartják meg.

— **Terjednek a gyermekbetegségek.** A gyermekszobák réme, a kanyaró ismét fellépett. Ma 3 megbetegedést jelentettek be az orvosok. Himlőben is 1 gyermek betegedett meg.

— **Jakab fillér** Ismeretlen munkásnak kitűnő ötlete teremtette meg ezt az új szót. Olyan munkásé, aki megemelyedett a Jakabok hazafiatlan terrorizmusától s miután leesett a hályog a szeméről, önmaga előtt rösteelkedve látta, hogy milyen oktalanság volt tőle, hogy évek hosszú során át fizette a kényszerű adót. Hétről-hétre kell leszurkolni ezt a néhány fillér adót minden legszegényebb munkásnak is, ki tagja akar lenni annak a szervezetnek, mely minduntalan kizavarta a műhelyből, hogy a Jakabok ilyenkor hol a pártkaszából, hol az egyezsége kényszerített megijedt gyárosok rovására ezeket zsebelhessenek, amíg a munkások koronás segélypénzekben szűkölködhetnek éhes családjukkal együtt. Akiknek megnyílt a szemük, azok most egyszerre hátat fordítanak a leleplezett vezéreknak s ha ők a reakció zsoldosai szegődnek, a felvilágosodott munkások azzal reagálnak, hogy megtagadják ők is az adót, *nem fizetünk többé Jakab-fillért!* Ez a legujabb jelszó. Ez a legokosabb obstrukció.

— **Szezon után.** Hazajöttek már az összes debreceni nyaralók. A szezon kezdetére vall a mindennapi és minden estéli fútcái korzó. Ott találkozik két ur egymással.

— No, már megérkezettél? kérdezi egyik a másiktól.

— Meg. Egyenesen Cionból jövök.

— Honnan?

— Cionból.

— Csak nem Jeruzsálemből?

— Nem. Abbacionból.

— **Az eltévelyedett rabbi.** Jom Kipur ünnepén a nagyváradi haladó zsidóság templomában beszédet mondott dr. Keeskeméti Lipót főrabbi, akit arról ismernek ebben az országban, hogy a szószékből a felvilágosodás nagy eszméit hirdeti. S ez a beszéde méltán foglal helyet a szenzációs prédikációk rendjében, mert a prédikációs székek is megtérnek a maguk szenzációját. Keeskeméti főrabbi a kor legnagyobb, legizgatóbb kérdésével foglalkozott. A szocializmusról fejtette ki a zsidósággal való vonatkozásban nézeteit. A zsidóságnak mondotta a szocializmus kebelében a helye. Az orosz viszonyokra hivatkozott. — Oroszországban — úgymond — ahol legintenzívebben foglalnak állást a tömegek törökveiseivel szemben, a zsidókat dobták oda, hogy vérükkel koccintsanak. És a szocializmus védte meg a zsidóságot, amelyet nem is véd meg soha más, a szocializmus csupán. Ez volt a rabbi beszédének foglalatja. Azt hisszük azonban a nagyváradi zsidóság nem mindenben ért egyet a rabbijával, aki nagyon is rossz helyre tévelyedett, mert Magyarországnak nem Oroszország. Vagy a tudós rabbinak mindegy?

— **Meglopott művésznő.** A debreceni rendőrséget ma értesítette a budapesti főkapitányság arról, hogy e hó 3-án *Lánczi Ilka*, a nemzeti színház művésznője lakását feltörték és onnan több ezer korona értékű arany és ezüst ékszert loptak. A debreceni rendőrség a helybeli zálogházakban keresi az esetleg elzálogosított értékes holmikat.

— **Szégyenében öngyilkos lett.** A pálinka áldozata lett Hajdunánáson Mónus Gáborné Részegi Zsófia nevű időse asszony. A pálinka sok bajba sodorta, mert részeg állapotban nem tudta, mit cselekszik. Utóbb többször már be is kísérték a rendőrök, úgy hogy általános gúny tárgya lett. A szégyent nem tudta elviselni, gyufaoldattal megmérgezte magát és kínos szenvedés után meghalt. Még a gyufa mérget is pálinkában oldotta fel.

— **Csalás.** A bőrvásárban ma reggel csúnyán becsapott két debreceni atyafit valami kaftános atyafi. Bőrt árult és ugyanazt két timármesternek is eladta. Az egyik 10 korona 40 fillért adott érte, a másik 10 koronát. A kaftános atyafi a fufangos csalás után meglépett, míg a két timár mester a tulajdonjog felett majdnem hajbakapott. A fufangos csaló állítólag Ujfehértóra való és Schwarz Jajtelesz a neve. A rendőrség a csaló ellen az eljárást megindította.

— **Táncmulatság Hosszupályiban.** Hétfőn este Hosszupályiban, mint leveleznők írja, a gör. kath. egyház harangja javára nagyszerűen sikerült táncmulatságot rendeztek Hubik György gör. kath. lelkész, Papp József, Kiss Ferenc, ifjú Sass József, Szabó Béla, Lengyel Mihály, Kerecsán Sándor. Debrecenből, Margitta, Hajdubágyos és a szomszédos községekből számos vendég volt jelen. A bál egész reggelig tartott. A tisztán megmaradt jövedelem 100 korona.

— **Köszönet.** Gr. Waldeck Frigyes a most lefolyt galamblovászat alkalmával a siketnémák intézete növényeinek küldött 50 galambot, mely szives adományért hálás köszönetet mond az intézet igazgatójának.

— **Családirtó pálinka.** A pálinka pusztítására szomorú példa az özv. Kiss Mihályné esete is. Alig egy két héttel ezelőtt temette el a férjét, akit a pálinka ölt meg. Kiss Mihályné sem irtózott az italtól, sőt férje utáni bánatában még mértéktelenebbül itta. Hétfőn reggel a Rakovszky-utca 9. sz. alatti lakásán halva találták. Őt is a pálinka ölte meg. Ágya mellett ott állott a pálinkás üveg. Agyszélhűdés érte.

— **Két öreg ember öngyilkossága.** Az egyre szaporodó öngyilkosságok között, sajnos, nem ritka eset már az sem, hogy az élet alkonyán lévő aggastyánok oltják ki erőszakosan az életüket, amely amugy sem soká tartott volna már. Két ilyen öngyilkosság történt Biharmegyében. Bogyoszló községben Borsi Imre 62 esztendőes parasztgazda fölakasztotta magát és szörnyet halt. Tettének oka a nyomorúság. A másik eset Nagylétán történt, ahol Orvos György hetven esztendőes rendőrkapitány a kúba ugrott és belehalt. Hogy az öreg rendőrt mi vitte rá a végzetes tetre, senki sem tudja, de azt hiszik, hogy az agg korral járó betegeskedések miatt lett öngyilkossá.

— **Izgalmas rablókaland.** Taricska Károly bárandi gazda családját kellemetlen látogatás zavarta meg az éjszaka. A ház nép mély álmából különös zajra riadt. Valaki az ablakot feszegette. Az asszony volt az első, aki felébredt, s konyhakéssel közeledett az ablakhoz, ahol már látszott a felkapaszkodó alak a homályban. A zajra fölnesselt a gazda is, — a ki hirtelenében székot ragadott s teljes erőjével csapott vele az ablak felé, — de olyan szerencsétlenül, — hogy a hatalmas ütés a feleségét érte. Az asszony éles sikoltással alétan rogyott le, az ura pedig most már revolverrel lépett ki az ablakon, mire az éjjeli látogató menekülni igyekezett. Taricska erre kiugrott az udvarra, s a kellemetlen vendéget, akiben Görbe András bárandi legényre ismert, hatalmasan helybenhagyva kiverte a portájáról. A gazda másnap jelentést tett az esetről a csendőröknek. Az asszony állapota súlyos.

x Ismét érdekes felfedezés, hogy a legjobb és a legfűlbemesebb hangu zongorák, pisainok, cimbal-

mok és legjobb mester-hegedűk, ugyszintén harmoniumok és mindenféle hangszerek, a jó hírnévnek örvendő Komáromi M. műhangszerkészítő-cégnél szerezhetők be legjutányosabban. József-kir.-herceg-utca 2. szám Bika-szálloda mellett. A t. zenekedvelő közönség szives figyelmét felhívjuk, hogy a fentnevezett cég raktárát csak megtekinteni sziveskedjék, mer. itt mindenféle hangszerekből nagy a választék és részletfizetésre is kapható. Szakszerű műhely, mely élén egy derék üzletvezető van, ki már mint mester, éremmel és oklevéllel van kitüntetve és már az 1896. országos kiállításon egy hírneves cégnek az ő általa készített hangszere lett kiállítva, egyszersmind Komáromi-cég kitűnő zongorahangoló. Hangolást vidéken is elfogad.

TAVIRATOK.

Ujabb elnapolás.

Izgalmas ülés a Házban.

Budapest, október 10.

Rendkívül izgalomban folyt le a képviselőház mai ülése. Bár tudta mindenki, hogy újabb elnapolás lesz és hogy a darabont-kormány egyetlen tagja sem fog az ülésen megjelenni, mégis izgatta a kíváncsiság a képviselőket, hogy mi fog történni. A karzatok rogyásig megteltek, az országház körül pedig százával ácsorogtak azok, a kik hiába fáradtak karzati jegyekért.

Már 9 óra után jöttek a képviselők. Justh Gyula elnök már fent volt. Fél 10 tájban jöttek a vezérek, Kossuth Ferenc, Bánffy Dezső báró, Apponyi Albert gróf, Andrássy Gyula gróf, Zichy Aladár.

Tíz órakor a vezérek bevonultak az elnöki szobába tanácskozásra, amely fél óráig tartott. Az elnöknel ezalatt jelenkezett Kazár Emil, a miniszterelnökség irodavezetője, aki Fejérvary Géza báró megbízásából átnyújtotta a lezárt királyi kéziratot.

Fél 11 órakor jelentek meg az ülésteremben a vezérek. A képviselők betódultak a folyosókról és elfoglalták helyeiket. Pár perc múlva jelent meg Justh Gyula és elfoglalván az elnöki széket, az ülést a szokott módon megnyitotta.

Legelőször a múlt ülést elnapoló királyi kéziratot olvastatja fel Zboray Miklós jegyzővel.

— Nagyon szép! Köszönjük a kegyelmet — röpködtek a közbekiáltások.

— **Mondjon le a király** — kiáltotta oda Pap Zoltán.

Egyszerre a nyomott hangulatot viharos kacaj váltja fel. Rákosi Viktor, az elmés hajdunánási követ okozta a derűtlenséget. Felállott ugyanis és az úres miniszterelnöki székre mutatva kérdezte: *Dol van Mandolaur, a miniszterelnök?*

Ez a gúnyos cölzás a Fejérvary titkos tanácsadója végigviharzott az egész Házban.

Ezután az elnök bejelentette, hogy újabb királyi kézirat érkezett. (Felkiáltások Már megint?) amelyet Kazár Emil a miniszterelnök megbízásából adott át neki. Kéri, hallgassák meg a királyi kéziratot. Zboray Miklós jegyző felolvasta. A pár soros írás tartalma az, hogy mivel az új kormányt nem sikerült megalakítani, a képviselőház üléseit december 19-éig elnapolja.

— Disznóság! Gyalázat! Komédia! — kiáltották a baloldalról.

Andrássy Gyula gróf állott fel szólásra és általános figyelem közt kezdte meg beszédét.

Mielőtt határozati javaslatát benyújtaná, néhány megjegyzést tesz. A miniszter a király és parlament közt volt mindig a köz-

vetítő; ez a tradíció és a jogszokás. Mért nem teszi ezt a mostani kormány is?

Közbekiáltások: **Gyáva! Pimavz! Fél-lénk.**

Andrássy: Ez nem gyáva, ez vakmerőség! Arra számítanak, hogy jogos követeléseinket követelve a szenvedély útjára lépünk és a nyers erőszak fegyverével fogunk bennünket leverni. Meggyőződése, hogy ha a képviselőház megőrzi higgadságát, nem tér le a törvényesség útjáról, akkor erőszakos közbelépésre a hatalomnak nem lesz oka; most csak azt akarja megindokolni, hogy az elnapoló kézirat után van-e joga a határozatalnak. 1866-ban a királyi kézirat felolvasása után Dák Ferenc véleménye alapján volt vita és határozathozatal. Azért is kell most határoznunk, mert nem tudjuk, hogy mit hoz a holnap? Nem tudjuk, hogy nem veszi-e fel holnap a kormány a parlamenten kívüli miniszterium szerepét? és nem veszi esetleg új választás után is tekintetbe a nemzet kétségtelen választát és össze sem fogja hívni a Házat? Ha megindul valaki a lejtőn, nehéz megállítani azt a zuhanásig! Ezért van szükség arra, hogy most a Ház okvetlenül meghozza határozatát. Ezután felolvasta a következő határozati javaslatot:

„Mondja ki a képviselőház, hogy tiltakozik az 1848. III. t. cikkben megszabott és azóta folyton gyakorlatban levő, a parlamenti kormányformával meg nem egyező kormányzás ellen és hogy ugyanakkor, amikor a felségének legmagasabb elnapoló kéziratát kihirdetés végett a főrendiházhoz átküldi, ünnepélyesen óvat emel az országgyűlésnek a költségvetés megállapítása előtt való elnapolás ellen, a mi a parlament befolyását a kormányzásra teljesen kizárja és még a kormány által is kötelezőnek elismert jogi felelősség gyakorlását és a vádindítvány tárgyalását lehetetlenné teszi. Nem csupán azért emeljük ki — azt az alkotmányos viszonyok közt komoly sérelmet megállapító tény, hogy az országgyűlést elnapoló királyi kézirat ellenjegyzését politikai felelősség alapján nem álló kormány eszközölte, mert a Fejérvary-kormány a politikai felelősség elvei alól már eleve kivonta magát és ellenjegyzése a parlament jogos politikai befolyását azon esetben sem biztosítaná, ha még nem mondott volna le.

Kimondja továbbá a képviselőház, hogy fentartja az 1905. június 21-én és szeptember 15-én hozott határozatát és helyesli azon törvényhatóságok magatartását, melyek a törvényeknek megfelelő határozataikat az alkotmányellenes kormány megsemmisítő végzése után is fentartották. Reméli a képviselőház, hogy a királyi elbocsátja rosz tanácsadóit, többségével megfogja találni az alkotmányos kibontakozásnak egyedül helyes módját és a kormányt a többség soraiból fogja kinevezni, de hisz abban is, hogy ha ez nem fog bekövetkezni és a nemzet ellen vívott küzdelem folytatódik, akkor a nemzet sok évszázados alkotmányát meg fogja tudni védelmi és érintetlenül fogja a múlt dicső alkotásait a jövő számára fentartani.

Viharos éljenzés és taps zugott végig a Házban a tiltakozás utolsó mondatának elhangzása után.

Tíz pernyi szünet után Tisza István gróf a házszabályokhoz kért szót. Kifejti azokat az okokat, amelyek visszatartják őket attól, hogy a tanácskozásban résztvegyenek; maguk is konstatálják, hogy a folytonos elnapolás nem helyes és alkotmányellenes, azoaban a beadott határozati javaslatot kritika tárgyává akarták tenni.

Elnök félbeszakítja Tisza beszédét avval, hogy nem a házszabályokhoz beszél. Nézetait most nincs joga kifejteni.

Tisza megjegyzi, hogy az elnapoló kézirat után nincs helye vitának. Az Andrássy által felhozott eset nem helyesen van alkalmazva. Felolvassa Szilágyi Dezsőnek 1879 ben tett megjegyzését, amely hasonló esetre vonatkozik s amikor Szilágyi maga elismerte, hogy királyi kézirat felolvasása után nem lehet vita.

Tisza ekkor kilépett padjából és egy intésére az egész szabadelvű tábor kivonult az ülésteremből. Az ellenzék zsebkendőjét lobogtat felé és gunyosan kacag.

Elnök: Gróf Tisza Istvántól azért nem wonta meg a szót, mert azt hitte, hogy indokolásképpen terjeszti elő azt.

Mezőfi Vilmos: Indítványozza, hogy a Ház maradjon együtt és folytassa tanácskozásait.

Rátkay László: A királyhűség haladéklík ebben az országban! (Általános zugó helyeslés.)

Mezőfi: A király azért van, hogy felelős kormánya útján érintkezék a nemzettel. De hol van a felelős kormány? Sehol! A király tehát érintkezését a nemzettel megszakította. A nemzetre pedig szüksége van. Tudniára kell adni a királynak, hogy a nemzettől kap pénzt, miliókat és katonát, és hogy nem a nemzet van érette, hanem ő van a nemzetért.

Ezután gróf **Apponyi** Albert emelkedett szólásra. Sír csendben kezdte fejtegetését, melynek elején polemizál gróf Tisza Istvánnal és kijelenti, hogy a hivatkozott Szilágyi fele beszéd nem helyesen lett alkalmazva. Továbbá utal az 1866—10 törvényekre, amely az elnapolásnak útját állja, a legkisebb elnapoló kéziratnak is. Nyilvánvaló ebből, hogy a törvénnyel ellenkezik az elnapolás és kell, hogy a parlament tiltakozása kísérje ezeket. Nem völi tuncselekedetnek sz ilyen tiltakozást, de amire Mezőfi akarja vinni a Házat az leveretére vezetne.

Az országban jogtalanság uralkodik. A bizonytalan és biztos fegyverek közül a biztos után kell nyulni. Minél nagyobb nyugalmat és hidegvért tanusít ez a nemzet annál inkább megszerzi a művelt emberek szimpatiaját és közel látja az időt, az európai államok tiltakozni fognak Magyarországgal együtt az erőszakosságok ellen.

Achim András rövid felszólalásában kijelentette, hogy nem barátja az elnapolási komédiának és Mezőfi indítványához csatlakozik.

Ezzel szemben a Ház egyhangulag elfogadta Andrássy tiltakozó javaslatát és tudomásul vette az elnapolást.

Az elnök, miután felhatalmazást nyert, hogy az elnapolás tartama alatt intézhessen a Ház ügyeit, az ülést fél 1 órakor berekesztette.

Az új választások szele.

Budapest, október 10. A hivatalos lap mai számának első oldalán 13 királyi kézirat ékeskedik. Ilyen bőven csak akkor szokott mosolyogni a királyi kegy, amikor valamely kormány végleg bucsuzik vagy új választás készül. A királyi kegy 25 kinevezést, kinevezést vagy előléptetést közöl.

REGÉNY-OSZARNOK.

Apáca és kegyencső.

Regény a bécsi életből.

Magyarosítás: Szabó Antal. 114

— És ezt mi igen helyesnek találjuk.

— Ti azonban ingadozóké lehettek el

határozásokban, sőt még fecseghettek is, hogy az öregot megmentsétek.

Az lehetséges, de nem valószínű.

— Sokkal jobb véleményünk lehet magunk felől, nagyságos ur.

— No én csak felteszem azon esetet, hogy ti kifecsegnétek azt, hogy én titeket orgyilkosságra felfogadtalak. Ekkor a törvény előtt szembesíteni fognának bennünket, természetesen tanuk nélkül. A bíró kérdése ti azt mondanátok igen, és azt mondanám nem. Most szeretném tudni, kinek szava fog birni több hitelt, az elboacsott fegyenceké-e, vagy az enyém, Erlenstein bankáré?

— Mindenesetre az ön bankár ur!

— S a rágalmozók nem szoktak érdemjelt kapni a fenytő törvényszék előtt. Ti tehát a magatok érdekében hallgatni fognak. Most menjetek, s töltsétek meg fegyvereket. A lövés díjának egy részét még ma, előre megkapjátok.

A két rüppök távozott.

— Mit modasz ehhez Wencel? — kérde Muki a folyosón.

— Azt hogy Bécsben nemcsak apró gazemberek vannak, mint mi, hanem nagyok is.

— Mit teszünk most?

— A kétezer forintot zsebredugjuk.

— És aztán?

— S felültetjük a bankár urat.

— Lopni, kivált ha könnyű szerrel lehet, lopok én szívesen, de azt hogy gyilkoljak, ilyen becsületes embertől mint én vagyok, kívánni nem lehet.

— Leginkább bosszant, hogy urunk oly ostobáknak tart bennünket. Azt akarja velünk elhitetni, hogy az a szegény öreg vak ember élete ellen tör.

— S hogy a kegyes nővér fajtalan személy.

— A bankár urnak bizonyosan egészen más okai lehetnek, a miért volt inspektorát elakarja tétetni láb alól.

— Igazán kíváncsi vagyok, mért akarja az öregot elnémitani.

— Marder Mina bizonyosan megtudná mondani, ha ugyan akarná.

— Nem hiszem, hogy a ravasz Signorától valamit megtudhatunk, azonban megkísérhetjük.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

A budapesti-kőbányai sertéskereskedésország jelentése.

1905. okt. 6.

A) Hízott sertések ára: I. A) Magyarországi. Öreg nehéz (páronként 400 kilogramm felüli súlyban) — fillérig. Öreg közép (páronként 300—400 kgr-ig terjedő súlyban) — fillérig. Fiatal nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) 139—140 fillérig. Fiatal közép (páronként 251—320 kilogramm terjedő súlyban) 139—140 fillérig. Fiatal könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) 139—140 fillérig. — II. Magyarországi: Nehéz (páronként 280 kilogramm felüli súlyban) — fillérig. Közép (páronként 240—280 kilogramm súlyban) — fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. — III. Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogramm felüli súlyban 139—141 fillérig. Közép (páronként 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 138—139 fillérig. Könnyű páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 136—137 fillérig. IV. Romániai eredetű (Stachl): Nehéz (páronként 240 kilogramm felüli súlyban) — fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. V. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilogramm felüli súlyban) 139—140 fillérig. Közép (páronként 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 137—138 fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 135—136 fillérig. A hízott sertés üzletirányzata kellemesebb.

Van szerencsém a m. t. vevőközönséget értesíteni hogy tulhalmozott raktár miatt a

Férfi divat cikkeket

(u. m. ingeket, alsó nadrágokat gallérokat kiegészítőket, kalapokat, nyakkendőket stb.)

besszerzési áron alól

bocsátom áruba.

Ezen kedvező bevásárlási alkalmat a m. t. vevő közönség szíves figyelmébe ajánlom.

Tisztelettel:

BORSOS KATA,
DEBRECEN, Városháza.

Jelzálogkölcsonők

(ujak és konvertálások) igen előnyösen, gyorsan kaphatók külföldi tőkék elhelyezése által. — Uradalnak, birtokok és házakon kívül gyárak és ipartelepek is elfogadtnak jelzálogul. Levélbeli megkereséseket továbbít. Osteuropäische Presse kiadóhivatal Budapest, Kazinczy-utca 2.

Erzsébet

orsjegyeknek a november 1-i huzáshoz való eladására

ügyönkök

magas jutalék mellett azonnal felvételnek. Kéiheti eredményes működés után fix-fizetés is adunk. — Neumann és Raab bank és váltó üzlete Budapest Andrássy ut. 50.

Őszi vetésre ajánlok:

Eredeti impotált

Squarehead-buza vetőmagot.

Ára 1000 kilogrammonként 480 korona.

Szakszerű gazdaságban legfontosabb a vetőmag. Hiába minden művelés és trágyázás, ha nem használjuk a legnemesebb faj-vetőmagot. Gyakorlatilag és szaktudósok által be van igazolva, hogy a Squarehead-buzának az eddig teremtett fajok felett következő előnyei vannak:

Minden talajban megterem.

A legjobban telet.

Feltétlen biztonságot nyuj a vetés megdülése ellen.

A hazai buzáknál korábban érik.

A termés hozama átlagosan 16 métermázsa katasztrális holdankint.

MEZEY ZSIGMOND

Budapest, V., Váci-ut 74. szám.

Roncegno

Természetes Arsen-vas tartalmú forrás Ismeri és használt 1856-óta. Tekintélyes orvosok ajánlják, állandó használatra minden gyöngékedőnek Vérszegénység, Vérbetegségeknek Malária és annak utókövetkezményeivel Bő-, Ideg- és Nőbetegségeknek és Basedowbetegségeknek sőt. Kapható minden gyógyszerárban.

Hirdetések művészi illusztrálása, szövegezése, eredeti tervezelek kidolgozása és előleges költségvetések teljesen díjlanul.

JÓ REKLÁM BIZTOS SIKER

GOLDBERGER AV.
BUDAPEST, VÁZ-UTCA 20. - HIRDETÉSI IRODA.

Én

ismerem egy bőrápoló szert, mely különösen mitesszerek, hőségkiütések elmulasztására és kellemes arszin elérésére alkalmas. Nincs jobb és hathatósabb gyógyszappan, mint a **BERGMANN-féle LILJOMTEJSZAPPAN** (védjegy: kéthegymászó)

Bergmann és Társa Teschen á. E

Kapható darabonként **30 fillérért**: Grósz Nagy Ferencz gyógyszerárában.

Kérjen prospektust!

Tipus és hasonló járványok ellen a legbiztosabb óvszer a NOXALL JR.

a jelenkor legtökéletesebb, legkíméletesebb, a legolcsóbb és a legkisebb vízszűrője, mely az ivóvizet kristálytisztává és a legrosszabb vizet is élvezhetővé változtatja. Amerika, Angol, Belgium és Németországtól több százezer van használatban. Minden felszerelés nélkül bárki is bármely vízvezeték csapjára könnyen feltehető.

Egy darab ára **K 22.50** használati utasítással

Kapható: **AUERIGNÁC-nál** Budapest, VIII., Kerepesi-ut 11. sz. Telefon 55-38. a NOXALL JR magánon kívül óltagos lerakata, valamint minden műszaki és jobb vaskereskedésben, Nélkülözhetetlen minden háztartásban.

Tisztításhoz csak

Globus
tisztító kivonatot

használjunk.
Legjobb tisztítószer a világon

A vegyileg megvizsgált, amellé hatóságilag az arczb úrré ártalmatlannak talált

SZÓRVESZTŐ

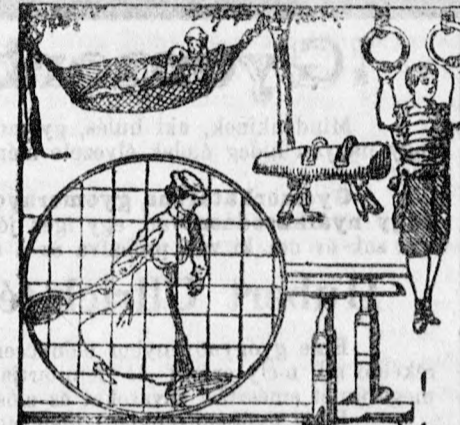
Itávolítja hölgyeknél az oly csunya, kellemetlen arozsórt gyökerektől, anélkül, hogy az arczbúrnak legkevésbé is ártana és az arcznak megadja az üdőséget, finomságot és simaságot. Ára 7 korona. Vidéki megrendelések diszkrétan utánvét mellett eszközöl

Semidek I. Budapest, VII., Nyár-utca 18 szám.

Idegbetegeknek

ajánljuk a 20 év óta fennálló és neves ideggyógyászok által mint kitűnő gyógymódot tartalmazó **Idegbetegségekről és Gutatőről** szóló röpiratot **WEISZMANN ROMAN** tól, mely röpirat immár a 20-ik kiadást érte el.

A röpirat az „**EGYSZARVU**”-hoz címzett gyógyszerárában **DEBRECENBEN** kapható.

Alapított 1878. Telefon 15-56.

Valódi angol

Tennis-játék,

tornaszek, függőágy, kerítőháló, tekejáték, szék, ponyva és fehér kendőktől legolcsóbb megvásárolható beszerzési forrása.

Soffer Antal

sport-eszközök és kötélgyártó-céleg

BUDAPEST,
IV., Károly-utca, boltos. 13.

(Kőszegi városi épülete) a Hajó-udvarnál szemben.

Képes árjegyzék kívánatra legyen és borszerű. Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

OSZTRÁK CEMENTGYÁRAK
VEZÉRKÉPVISELŐSÉGE

ELKÁN ÉS BOSSÁNYI
BUDAPEST, V., Lipót-körút 18.

TELEFON: 2-12. * Bíróságrész: ELŐSÍPÉST.

Szállítanak kizárólag a legújabb Porosz és Román cementet a jécsi áron a legkedvezőbb feltételek mellett.

ÉPTŐMESTEREK
BETON-ÉPÍT. VÁLLALKOZÓK
CEMENTÁRÚ-GYÁROSOK
ÉPÍTÉSI ANYAG-KERESKEDŐK

Magyarországon kizárólag a legújabb Porosz és Román cementet a jécsi áron a legkedvezőbb feltételek mellett szállítjuk.

A legfinomabb

Calcium-Garbid

legalább 100 kilogramm vételnél
100 kilónként 28 korona.

50 kilós ládákban, vagy 100 kilós csomagolásban akár mely állomásra szállítva, Magyarország főútvonalain.

A szám-összeg előleges beküldése, vagy utánvét mellett kapható:

Società anonima per l'utilizzazione delle forze idrauliche della Dalmazia Triest.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja 10 szóig 30 fillér, minden további szó 3 fillér, vastagabb betűkkel nyomtatott szó 6 fillér.

Levélteli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges bélyeg beküldetik.

Apró hirdetések előre fizetendők.

Melyik gazdag urné

Volna hajlandó vizontszolgálat fejében egy intelligens jóképű fiatal embernek 200 koronát rövid határidőre kölcsönözni? cím „Diskréció“ e lap kiadóhivatalába.

„Katinka grófnő“

levele van a kiadóban.

Művelt, szép

fiatal hölgyvel levelezni óhajjt ugyanolyan fiatal ember. Levél „szellemes“ jelige alatt a kiadóba kerül.

Intelligens

fiatal szép leányt vagy asszonyt pártfogolnék csakis teljes címmel ellátott leveleket „Delta“ jeligével a kiadóhivatal továbbít.

Monogramok

Kimzése elváltatik Veres utca 15.

Utazók.

Fix fizetés és magas jutalékkal nagy részvénytársaságnál azonnali és állandó alkalmazást nyernek. Csakis intelligens, jó megjelenésű urak küldjék referenciákkal ellátott ajánlataikat „K. R.“ jelige alatt Debrecen posta restante.

Kiadó

A vámospécsi határban a csere alatt 25 hold lakóház és istállóval ellátott birtok f. évi október 1-től. Tudakozódní Széchenyi utca 6 szám alatt.

Vigkedélyű

bohém gyerek fess mádi ismeretséget keresi. Leveleket „körvizi“ jelige alatt a kiadóba kérek.

Birtok eladás.

Aki jó, olcsó birtokot Debrecen vidékén Téglás, Dorog és Fehértó között akar venni Gróf **Dégenfeld Imre Bogárháza** nevű birtokából jelentkezzék mielőbb **Dobó Sándor** hajduböszörményi tanitónál. A legkisebb parcella 5 hold. **Az eladó terület 1500 hold.** A vételár $\frac{1}{3}$ -a $5\frac{1}{2}\%$ kamat mellett a földör maradhat, csak $\frac{1}{3}$ rész fizetendő vagy más birtokra táblázandó.

Gyöngörű ujdonságok érkeztek!

Costume-szövetek

Női ruhaszövetek

Bluz-Szövetek

Ruha-és Bluz-selymek

Francia-Flanellek

és

Barchentekben,

Bosznay J. és Társa

nőidivat áruházában
DEBRECEN, Kossuth-u. 5.

Keztyű vételnél

ügyeljünk arra hogy csakis szakértőtől vásároljunk.

Legajánlatosabb tehát ha a legújabbban felfedezett amerikai fiatal kecskék bőrből készített finom kesztyűket használjuk, a mely áruk dus választékban kaphatók —

Kun Márton

kötszer-, keztyű-, pipere és kézműáru üzletében
DEBRECEN, Piac-utca 12. szám.

!Gyomorbajosoknak!

Mindenkinek, aki hülés, gyomor túlterhelés rossz, nehezen emészthető, forr vagy nagyon hideg ételek élvezete mértéktelen életmód következtében gyomorbajt, mint:

Gyomorkatarrus, gyomornyomás, gyomor fájdalom, nehéz emésztés vagy nyálkásodása van, egy igen jó háziszser ajánlható mely kitűnő eredménnyel már sok év óta ki van próbálva ez a szer a

Hubert Ullrich-féle gyógynövénybor.

Eme gyógynövénybor előnyösen ismert gyógyerejű növények és jó bor keverékéből áll, mely erősíti és fenntartja az emberi szervezetet. A gyógynövénybor megszüntet emésztési zavarokat és elősegíti az egészséges vérképződést.

Ha a gyógynövénybort idejében használják a gyomorbántalmak már csírájában elfojthatók. Ne késlekedjenek ezt tehát idejekorán használni. Jelek mikor használandók: fejfájás, felbőgés, gyomorégés, esömör melyek biztos előjelei a króniku-gyomorbajnak, s ezek nehányszori használat után elmúlik.

Székrekedésnél és ennek kellemetlen következményeitől mint: kolikás fájdalom, szív dobogás, álmatlanság, ugmint vértolulások és máj, lép- és a Pfortader módszernél a gyógynövénybor a leggyorsabban használ. A gyógynövénybor elősegíti az emésztést és a könnyű székelés által tisztítja a gyomrot és a beleket.

Beteges, sápadt kinézés, vérszegénység, bágyadság, mindmegannyi következményei a rossz emésztésnek nehéz vérképződésnek s a máj beteges állapotának. Étványtalanságnál, ideges lehangoltság és kedélytelenség, valamint gyakori fejfájás és álmatlan éjek után az emberek gyakran elpusztulnak. A gyógynövénybor az elgyengült életerőnek új impulzust ad. A gyógynövénybor emeli az étvágyat, elősegíti az emésztést és a táplálkozást, szabályozza a vérképződést, csillapítja a felizgatott idegekett és új életkedvet teremt. Számos elismerő és köszönő levél bizonyítja ezt.

A gyógynövénybor üvegekben kapható: üvegenként: K. 1.50 és 2.—

Ovakodjunk az utánzatoktól

kérjen kifejezetten

Hubert Ullrich-féle gyógynövénybort.

A gyógynövénybor nem titkos szer, a következő anyagokból van összetéve: Malagabor 450.0, borszesz 100.0, Glycerin 100.0, vörös bor 240.0 egres-nedv 150.0, oseresnye-nedv 420.0, manna 30.0, majoranna, anis, édes gyökér, amerikai erögyökér, ohalmus gyökér a 10.0.

Gsászári és királyi műasztalosok, kárpitosok és diszitök

Fodor Mihály Utódai Budapest

kizárólagosan IV. kerület, Váci-utca 24.

INTERIEURS. Művészi kivitelű díszes és egyszerű berendezések eredeti tervek szerint.